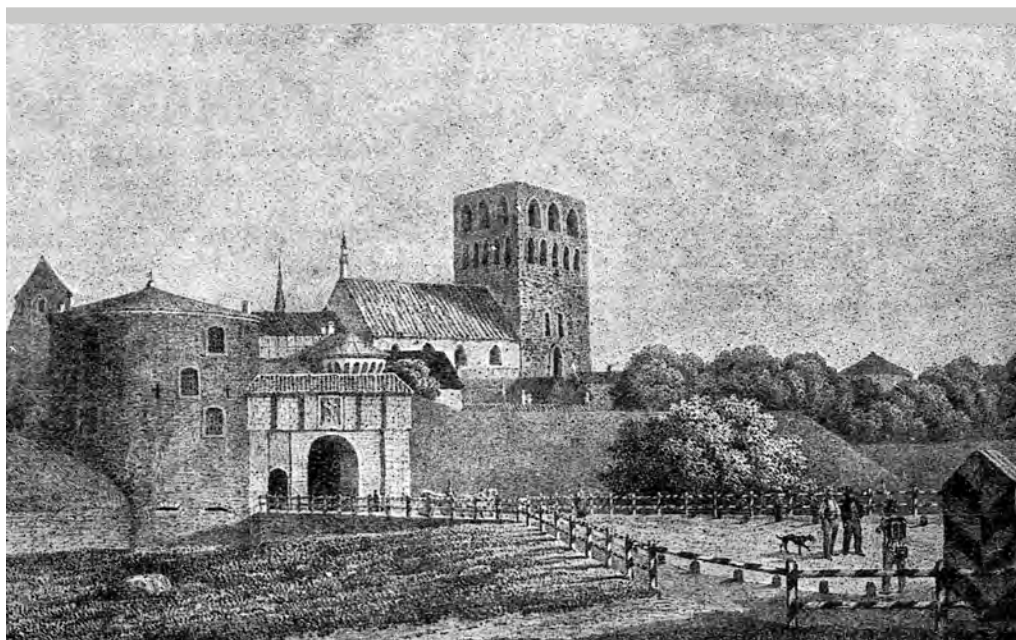

Oleviste kirik

Ümberpildistus 1825. a. tehtud gravüürist. Oleviste kirik pärast 1820. aasta põlengut. EFA 0-79239

Tallinna linna ühest sümbolist Oleviste kiriku tornist on fotosid üsna rohkelt ja et Ants Hein kirjutab just Oleviste kiriku tornist, pole kasutatud näiteks Oleviste kiriku sisevaateid.

Oleviste kiriku torn on oma pika ajaloo vältel kannatanud mitme äikesest põhjustatud tulekahju tõttu, mida kajastavad fotod eri aegadest. Samuti on huvitav võrrelda erinevatest kohtadest/tornidest pildistatud vaateid Olevistele ja Oleviste kiriku tornist tehtud fotosid.

Üllatusena leidsin mõned fotod Oleviste kiriku torni sees olevast sidesõlmest, sest see oli Nõukogude aja nii-öelda avalik saladus, et tornile paigutatud sideliine kasutas KGB. 1990. aastal tehtud fotod ajendasid uurima, kuidas fotograafid Albert Truuväärt ja Vambola Salupuu sellisele objektile sattusid. Ajalehes Rahva Hää! 9. novembrist 1990 on Tiit Tambi kirjutatud artikkel, millest selgub, et päev enne on kutsutud kõik ajakirjanikud tutvuma Oleviste kiriku tornis asuva sidesõlmega, kaasatud olid Tallinna Telefonikeskjaama töötajad ja Oleviste koguduse esindajad. Ajakirjanikele taheti kõigest hingest selgeks teha, et julgeolekukomitee pole neid liine iialgi kasutanud, ehk nagu väitis siseministeeriumi esindaja, pole kunagi KGB-d teenindatud. Sidesõlme kaudu olevat suhelnud tuletõrje, autoinspektsioon, linnade ja maakondade miilitsaosakonnad ning kuigi selle Ungarist pärit sidesüsteemi levi oli üle-eestiline, olevat täiesti naeruväärne arvata, et sidesüsteemi kasutati kõnede pealtkuulamiseks! Sellist infot otsustati jagada siis ajakirjanikele. Teema lõpetuseks veel koguduse esindaja sõnavõtt, milles öeldi, et pärast seda üritust peaksid ära jääma süüdistused spioneerimises, mis on kogudusele solvavad.

Miilitsaorganid kasutasid Oleviste torni lepingu alusel ning koguduse esindaja hr. Uuemõis arvas, et lepingut on võimalik pikendada, sest: „Nii miilits kui kirik tegelevad inimhinge kannatuse leevendamisega, mis siis, et meetodid täiesti erinevad on.” Selle peale ei oska kosta muud, kui et lugege vanu ajalehti – võib sattuda päris meeleolukatele teemadele!

Ivi Tomingas

Postkaart Oleviste kirikuga aastast 1911. EFA 0-94515

Vaade Toompealt Oleviste kiriku suunas 1930. a.
Foto: Karl Akel.
EFA 4-1868

Oleviste kirik ja Suur
Rannavärv 1930-ndatel.
Foto: Karl Akel.
EFA 4-1864

Aerofoto Tallinna vanalinnast (1921). EFA A-57-22

Vaade vanalinnale ja Oleviste kirikule Viru tuleõnnekorja tornist 1956 a. Foto: Gunnar Loss. EFA 0-70696

Vaade merelt Tallinna vanalinnale 1957. a. Foto: Vitali Gorbunov. EFA 0-11785

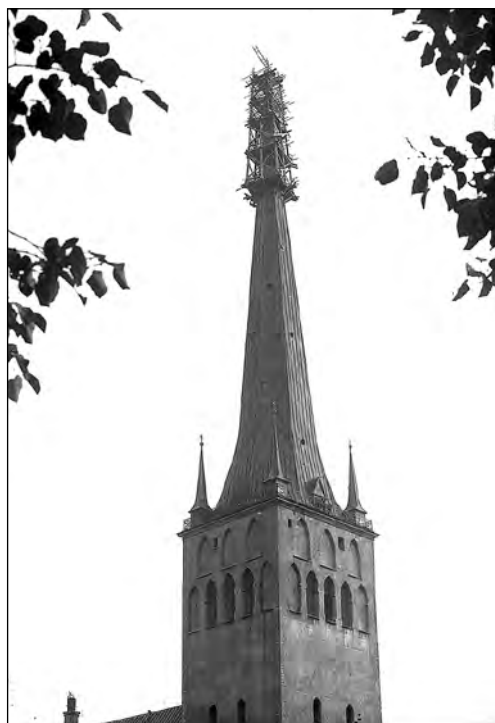
Vaade mere poolt 1962. a. EFA 1-3002

Vaade merelt Tallinna vanalinnale 1968. a. Foto: Valdur Vahi, EFA 0-292113

Vaade Kaitseministeeriumi majale Oleviste kiriku tornist. 1929. a. EFA 2-572

Oleviste kiriku torni restaureerimine pärast pikselööki 1932. a. EFA 3-6051

Uue tornikiivri paigaldamine 1989. a. Foto: Vambola Salupuu. EFA 0-139760

Lumekoristus Mere puiesteel, tagaplaanil Oleviste kirik 1964. a. Foto: Karl Laane, EFA 0-199287

Oleviste kirik 1990. a. Foto: Albert Truuväart.
EFA 0-169804

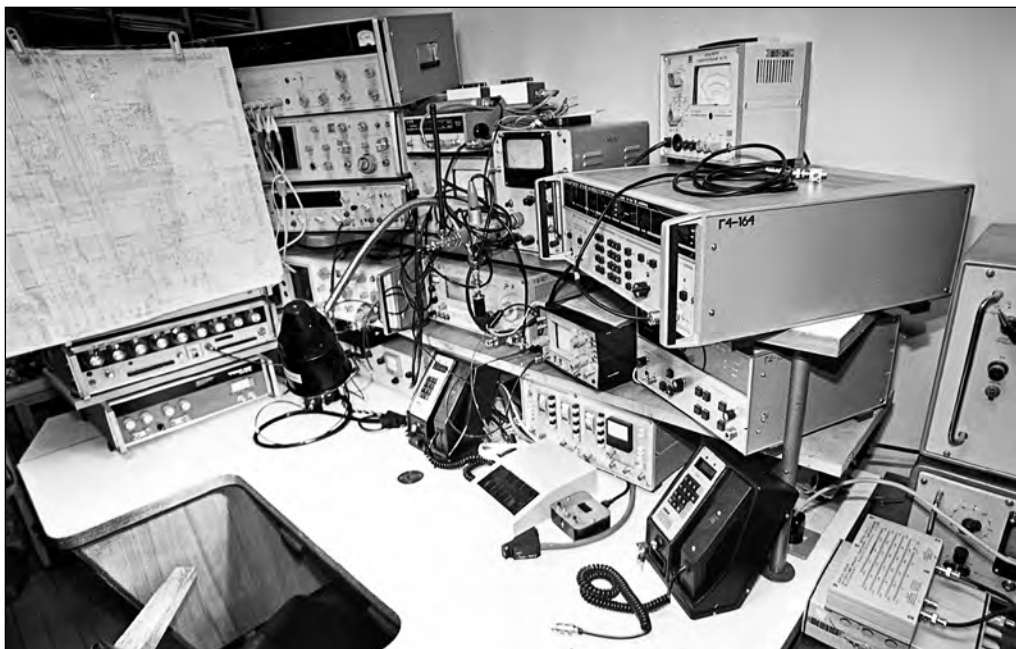
Salasideliin piki Oleviste kiriku torni 1990. a.
Foto: Vambola Salupuu, EFA 0-145233

Sideliinid Oleviste kiriku tornil, üks neist side ja teine
toiteallika tarvis. 1990. a. Foto: Albert Truuväart,
EFA 0-257060

Sidesõlme insener Ants Väliste tutvustab Oleviste kiriku torni 1990. a. Foto: Vambola Salupuu, EFA 0-145234

Sidesõlm Oleviste kiriku tornis 1990. a. Foto: Albert Truuväart, EFA 0-257062

Sidesõlm Oleviste kiriku tornis 1990. a. Foto: Albert Truuväart, EFA 0-257063

Ivi Tomingas

(1958), arhivaar, RA Filmiarhiiv, Ristiku 84, 10318 Tallinn, Ivi.Tomingas@ra.ee